

*Бояринова О.**

МАРКЕТИНГОВІ ДОСЛІДЖЕННЯ ДИТЯЧОЇ ПЕРІОДИКИ В УКРАЇНІ

У сучасному науковому дискурсі журналістики термін «дитяча періодика» використовують для позначення масиву періодичних видань, створених спеціально для дитячої читацької аудиторії з урахуванням вікової диференціації, психофізіологічних можливостей, когнітивних потреб та особливостей сприйняття. Однак, серед різних журналістських явищ дитяча періодика як особлива, специфічна галузь публіцистичної діяльності залишається найменш дослідженою.

Загалом на 01.03.2009 р. за передплатним каталогом періодичних видань налічується близько 108 видань для дітей. З них 55 – українські, а 53 – з Росії. Отже, можна стверджувати, що ринок дитячої преси є насиченим. Але постає питання - як зі всього списку журналів у передплатному каталозі обрати саме той, який би найкраще підходив кожній окремій дитині. На дане питання намагалися відповісти ряд незалежних організацій, які проводили маркетингові дослідження ринку дитячої періодики в Україні щодо популярності та якості того чи іншого журналу. Проаналізуємо деякі з них.

1. Дослідження агентства Ріса Ріса на замовлення Ініціативної Групи «Хуха Моховинка», м. Київ. Опитування проводилось методом анкетування дітей із благополучних сімей вікової групи 5-12 років в присутності батьків. В опитуванні взяло участь 211 дітей.

Згідно з результатами даного дослідження дитяча преса залишається досить популярною серед дитячої аудиторії, про це заявили 47,9% опитаних дітей. При цьому, багато сімей не просто купують пресу в роздріб, а оформляють передплату на газети та журнали. В журналах дітей приваблюють цікаві історії, настільні ігри, головоломки, кросворди. Якщо журнал публікує історії в картинках (аналог коміксів), ці сторінки також користуються попитом у дітей.

Із найбільш популярних українських журналів діти відмічали: «Пізнайко», «Ухтышка», «Стежка», «Мадмуазель» (дівчатка, старші 10 років). В журналі «Мадмуазель» підлітки найбільше цікавляться рубриками «Вляпалась» і аналогічними, в яких обговорюються реальні критичні ситуації, з якими доводиться зустрічатися в цьому віці.

2. Результати досліджень, проведених навесні 2004 року Kids Market Consulting за участю дітей, засвідчують сумні тенденції: половина сучасних дівчаток та хлопчаків нічого не читає регулярно і навіть не проглядає друкованих видань. Перелік газет і журналів, які читають діти і юнацтво віком від 4 до 16 років, має наступний вигляд:

Дослідження вказує, що головними виданнями для дітей від 6 років є «Пізнайко» та «Открой мир с Волли».

3. За даними Національної бібліотеки України для дітей в 2006 році структура випуску преси для дітей та молоді включала наступні видання: «Пізнайко», «Cool», «Натали», «Теленеделя», «Отдохни», «Малютко», «Мадмуазель», «Казковий вечір» та ін. З отриманого рейтингу видно, що «Пізнайко» є безсумнівним лідером на ринку дитячої періодики. Його частка ринку складає 34,1%.

* магістр ВПІ НТУУ «Київський політехнічний інститут»
Науковий керівник: доц. Сошинська Я.Є.

Табл.1

Видання / Респонденти	Хлопчики, % опитаних	Дівчатка, % опитаних
Cool	8,8	12,5
Открой мир с Волли	5,7	3,3
Комп`ютерні журнали	4,7	0,3
Extreme (ХЗМ)	3,4	6,6
Пізнайко/Познайка	2,7	1,6
Древо познання	2,4	2,6
Не читаю регулярно нічого	56,1	52,5

4. Журналом «Друкарство» в 2006 році було організоване опитування з метою дізнатися - які ж саме видання читають діти і чим це зумовлено? Анкетування проводилось серед учнів молодших класів київських шкіл №58, 85, 166, 181. Запитання були такими: Які журнали чи газети для дітей ви читаєте? Чи читаєте ви видання для дорослих? Якою мовою ви читаєте ці видання? Інші запитання.

Всього опрацювали 386 анкет. А у здобутому рейтингу найбільш популярними серед дітей виявилися такі журнали: «Пізнайко» - 24,4%, «Открой мир с Волли» - 23%, «Мадемуазель» - 10,8%, «Котя» - 5%, «Ухтышка» - 4,5%, «Барвінок» - 3,8%, «Стежка» - 3,6%.

Наведені вище результати проведених маркетингових досліджень є досить результативними, проте, вони не в повній мірі розкривають сучасний стан ринку дитячої періодики в Україні, а також не містять інформації про те, що саме дитина хоче читати, яким вона бачить свій улюблений журнал за змістом, обсягом, форматом тощо. Тому, в межах нашого дослідження було організоване самостійне опитування, яке проводилось в м. Біла Церква. Всього було опрацьовано 100 анкет, які розповсюджувались серед учнів 3-х і 4-х класів середньої спеціалізованої школи з поглибленим вивченням іноземної мови №9. Середній вік респондентів – 9 років.

З дитячих журналів, які батьки виписують своїй дитині, загалом було згадано 35 назв видань. Серед них – «Барвінок», «Котя», «Скуби Ду», «Веселые идейки», «Сабріна», «Vagbie», «Открой мир с Волли» та інші. А п'ятірка найкращих, що мають найбільший попит у дітей, має такий вигляд: «Пізнайко», «Шрек», «Професор Крейд», «Ухтышка» та «Bratz».

Також з результатів нашого дослідження можна зробити наступні висновки:

- 1) 74% дітей отримують журнал раз на місяць, 23% - раз на тиждень, 3% - раз на півроку;
- 2) 75% дітей отримують журнал за передплатою, 25% - купують його в роздріб;
- 3) 62% дітей хотіли б читати журнал українською мовою, 33% - російською, 5% - англійською;
- 4) майже всі діти (89%) надають перевагу такому жанру дитячого журналу як пізнавально-ігровий;
- 5) бажаний обсяг журналу – від 20-30 сторінок (61%);
- 6) бажаний формат – А4 (86%);
- 7) обов'язковим є наявність компакт-диску як додатку до журналу. В цьому зацікавлені 94% дітей.

Окрім диску, діти вважають доцільним таке наповнення дитячого журналу: розмальовки, кросворди, ігри, настільні ігри, наклейки, ароматизатори, більше трудових завдань, брошури, самостійні завдання, граматичні таблички з чітким поясненням. Ще однією пропозицією було вміщення в журнал більшої кількості матеріалів, що виховують любов, доброту та духовність.